

בנשפך הדם ממילא שפיר יש להקשות שעדיין היא שחיטה שאינה ראויה, שהרי לא נזרק בהכשר. אבל רש"י כתב (בד"ה תהי) שהקושיא היא גם לרבין בשם רבי יוחנן דמיירי בשוחט תמימים בפנים שלא לשם הבעלים. וקשה, שמאחר שהקרוב נשחט ונזרק בהיתר א"כ למה היא שחיטה שאינה ראויה. וכן תמה הרשב"א והמהרש"א על רש"י. ועיין בפני יהושע.

לריש לקיש שחיטה מתרת והלא פדייה מתרת - התוס' הקשו (בד"ה והלא פדייה מתרת) דילמא מיירי שבאמת נפדית הבהמה לאחר השחיטה, שהרי לרש"י מיירי בבעל מום מעיקרו (כמו שכתב בד"ה וכל העומד לפדות) וממילא אפשר לפדותה אפילו לאחר שחיטה. והתוס' תירצו (בשביל רש"י) שגנב עושה כל מעשיו בסתר ולכן רגילים לאוכלה מיד לאחר השחיטה ומסתמא מיירי ששחטה קודם שנודע לו שהיה הקדש, ובשעה שנודע לו שהיה הקדש כבר אכלו.

ע"ז א' פרה מיטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר - פי' שפרה אדומה נחשבת כמאכל ולכן יכולה היא לקבל טומאה בתורת אוכל. והקשה רש"י במס' חולין (בדף פ"ב א' בד"ה ואמר ריש לקיש) למה לי קבלת טומאה ממקום אחר, והלא פרה אדומה מטמאה אדם וכלים. ורש"י שם תירץ (ומובא בתוס' כאן בד"ה פרה מטמא) שהחתיכה מהפרה אדומה מחופה בפחות מכביצה של

בצק, והנה טומאת אוכלין שייך רק בכביצה, ולכן אם הפרה אדומה נחשבת כאוכל אז יש כאן כביצה של אוכל (הצירוף של הבצק והפרה אדומה) ועכשיו הבצק מקבל טומאת אוכלין, אבל אם אין הפרה אדומה נחשבת כאוכל אז לא מקבל הבצק טומאה מאחר שהוא פחות מכביצה.

תוס' ד"ה פרה מיטמא טומאת אוכלין - כתב בספר דברי תורה מהגה"ק ר' חיים אלעזר שפירא ממונקאטש (חלק ח' אות ל"א) וז"ל והנה שמעתי בילדוטי מת"ח חסידי עליון מתלמידי זקני הגה"ק מדינוב זי"ע בעל בני יששכר שאמר שמקובל אצלו כי רבותינו הקדושים בעלי התוספות זי"ע אשר רובם מגדוליהם נהרגו על קידוש השם כנודע ובהיותם במאסר וידעו כי למחר יקראו אותם לפני יום הדין האחרון לפני שוביהם הרשעים ואם לא יודו לעבודתם אז יהרגום מיד, ואעפ"כ בלילה האחרון שלפניו עסקו וכתבו חידושי התוספות הארוכים בפרק מרובה במס' ב"ק".

ע"ז ב' ואמר ריש לקיש אומר היה רבי שמעון פרה נפדית ע"ג מערכתה אלמא כל העומד לפדות כפדוי דמי - הגמ' במנחות ביאר שנחשב עומד לפדות שאם מצא אחרת נאה הימנה מצוה לפדותה וכמו שהביא רש"י כאן. וכתב בשו"ת מנחת אלעזר (חלק ג' סימן מ' אות ח') וז"ל וקשה הדבר להולמו ולהבינו לענ"ד, דהן אמת לר"ש לא בעינן שיהיה הדבר עומד בודאי, רק ראוי מטעם מצוה וכנ"ל